

Lähetysseuraaja Pietari Kurvisen muistomerkin synnystä
(Lainausmerkeissä olevat tekstit ovat suoria lainauksia mm. pöytäkirjoista, suluissa
olevat kohdat selvennyksiä mm. koskien ajankohtia yms.)

* Kurvisen sukuyhdistys ry:n 20-vuotishistoriikissa (päiväty 1.7.1972) kerrotaan seuraavaa:
”Pietari Kurvisen muistomerkki Ilomantsin kirkolla. Asian oltua jo 1950-luvulta lähtien
sukuneuvoston piirissä vireillä ajatusta lähdettiin määrätietoisesti 1960-luvun puolivälissä
kehittämään siinä mielessä, että ensimmäisten lähetysseuraajien Ambomalle lähden 100-
vuotisjuhlavuonna 1968 saataisiin muistomerkki paljastetuksi. Vuoden 1967 kokouksessa
(sukukokous 5.–6.8.1967) päätettiin ottaa yhteys kuvanveistäjä Veikko Jalavaan (Joensuusta)
ehdotuksen laatimista varten. Jalavan muistomerkkisuunnitelmat osoittautuivat kuitenkin
kustannuksiltaan sukuyhdistyksen mahdollisuudet ylittäviksi. Sen vuoksi patsasmuistomerkin
suunnittelu- ja valmistustyö uskottiin lopuksi taiteilija Ethel Swahn-Luutoselle Kuopiosta.
Eri vaiheiden jälkeen Ilomantsin kirkkovaltuusto hyväksyi Pietari Kurvisen muistomerkin paikan
Ilomantsin kirkon vasemmalle puolelle kellotapulista päin katsoen. Renkvistin muistomerkki on
vastaavasti kirkon oikealla puolella.
Suunnitelmien mukaisesti muistomerkki saatiin sukuyhdistyksen toimesta valmiiksi lähetysjuhliin
mennessä, joiden yhteydessä patsaan paljastus tapahtui.”

Lähetysjuhlia (pidettiin 29.–30.6.1968 Ilomantsissa) juhlistivat myös Ambo-Kavangon kirkon
piispa Leonard Auala sekä lähetysjohtajat Alpo Hukka ja Tuure Vapaavuori.

* Patsashankkeen valmisteluista:

Sukuneuvoston kokouksen pöytäkirjassa (päiväty 24.11.1967) kerrotaan, että: ”Saamansa
kehotuksen mukaisesti puheenjohtaja Hakkarainen anonut seurakunnalta 3000 markkaa sukuseuran
suunnitteleman patsashankkeen rahoitusta varten.”

Samassa kokouksessa oli tutustuttu kuvanveistäjä Veikko Jalavan luonnoksiin sekä taidekriitikko
Pekka Suhoselta pyydettyyn lausuntoon. Kuvanveistäjä Jalava oli pyytänyt patsaan suunnittelusta ja
toteuttamisesta 10500 markkaa.

Pöytäkirjassa lukee myös seuraavasti: ”Katsottiin yksimielisesti, että noin 10000 markkaa
maksavan patsaan hankkiminen ylittää sukuseuran mahdollisuudet siinäkin tapauksessa, että
Ilomantsin seurakunta osallistuu hankkeeseen.”

Neuvosto oli päätenyt pyytämään kuvanveistäjä Jalavalta vielä uudet ehdotukset aiempien
luonnosten pohjalta. Ilmeisesti ajatuksena oli, että patsaan kustannukset jäisivät alhaisemmiksi.

Keskustelin vaasalaisen Pirkka Kärjen kanssa ja hän arveli, että Ethel Swahn-Luutosen oli
päädytty, koska Swahn-Luutonen oli alunperin vaasalainen kuten patsaan toinen varsinainen
maksajakin, Usko Kärki. Vaikka virallisesti muistomerkin maksajaksi mainitaan Kurvisen
sukuyhdistys, niin Pirkka Kärjen mukaan todellisuudessa patsaan kustannuksista vastasivat pääosin
veljekset Usko ja Toivo Kärki.

Pirkka Kärki (Usko Kärjen poika) oli myös hämmästynyt kuullessaan Swahn-Luutosen olevan
muistomerkin suunnittelijan ja tekijän, koska hän kertoi itsellään olevan kyseisen taiteilijan taulun
eikä tiennyt Ethel Swahn-Luutosen tehneen myös veistoksia.

Eeva Kilpi-Nevalainen
sukuseuran sihteeri